

**XVII EDYCJA
TEST FINALOWY**

1. Nadawany Bogu przez ludy Akan tytuł *Borebore* znaczy: **kopacz/rzeźbiarz/ stwórca**.
2. Bambuti uważają, iż Tore jest bóstwem odpowiedzialnym za: narodziny/ **śmierć/ deszcz**.
3. U ludu Dinka bóstwo Abuk jest odpowiedzialny za: **zajęcia kobiece/** płodność bydła/ opady deszczu.
4. U ludu Ndebele gdy ktoś ciężko zachoruje u jego łoża musi się znajdować: znachor/ **jeden z braci chorego/ jego najstarszy syn**.
5. U ludu Ndebele po śmierci mężczyzny zabija się: **wołu/** kozę/ barana.
6. U Buluhja żałobne zawodzenie po śmierci mężczyzny to: **Ye, ye, ye-; ye, ye, ye-!/** Wo-i, wo-i, wo-i-; wo-i, wo-i, wo-i-!/ Ye, ye, ye-; wo-i, wo-i, wo-i-!.
7. Bp Don Enrico (Henryk), pierwszy biskup rodem z Czarnej Afryki, był synem króla Konga: **Alfonsa I/** Jana I/ Nzinga-a-Nkuwu.
8. Bł. Klementyna Anwarite, dziewica i męczennica, pochodziła z: **Zairu (Konga)/** Nigerii/ Ugandy.
9. Kanonizowana w październiku 2000 r. przez Jana Pawła II Józefina Bakhita pochodziła z: **Sudanu/** Ugandy/ Madagaskaru.
10. I Specjalne Zgromadzenie Synodu Biskupów poświęcone Afryce przedstawiło wizję Kościoła, jako: Ludu Bożego/ Rodziny Bożej/ winnicy.
11. Królestwo Alodia (Aloa), ostatni bastion chrześcijaństwa w Nubii, padło w roku: 1043/ 1341/ **1504**.
12. Imperium Zindź, położone na przybrzeżnych wyspach (od Sokotry do Komorów) i w pasie nadmorskim, było: sułtanatem/ **konfederacją handlowych miast-państw/** kalifatem.
13. Islam w dawnym imperium Mali (XI/XII w.) był przede wszystkim religią: Fulanów/ **króla i dostojników/** biedoty miejskiej.
14. W tradycyjnych religiach afrykańskich statusu przodka nie mogą osiągnąć zmarli: **w młodym wieku/ bezdzietni/ przez porażenie piorunem**.
15. „Egungun” to u Jorubów: **maska uosabiająca zmarłych/** bóstwo podziemi/ duch inicjacji.
16. W królestwie Beninu dokonywano deifikacji przedstawicieli rodu królewskiego. Zmarły władca miał: **w pałacu królewski ołtarz/ odlaną z brązu głowę/** nazwaną na jego cześć górę.
17. Afrykańskie świątynie według – Stanisława Piłaszewicza – służą: gromadzeniu się w nich ludzi/ **przechowywaniu w nich przedmiotów kultowych/** składaniu ofiar.
18. Wiele bóstw Jorubów, zwłaszcza bóg Eszu, to: **przyjmujące ludzki kształt rzeźby/** znak błyskawicy na niebie/ okazały, czerwony byk.
19. Mossi z Burkina Faso uważali zawód kowala za: **nieczysty/** prestiżowy/ **związany z praktykami magicznymi**.
20. Najważniejsze święto u Dogonów, zwane *Sigi*, obchodzone jest: **co sześćdziesiąt lat/** podczas pierwszych opadów deszczu/ po śmierci władcy.
21. Falaszowie nazywają siebie Beta Izrael („Dom Izraela”) i utrzymują, że pochodzą od: króla Dawida/ **Menelika I/** z izraelskiego plemienia Zabulona.
22. Dla Dinków z Sudanu: **każdy byk lub wół jest ostatecznie przeznaczony na ofiarę/** bydło nie było przeznaczane na ofiarę ze względu na szacunek dla niego/ bydło składano w ofierze tylko podczas obrzędów pogrzebowych wodza.
23. W pasie zachodniego Sahelu misje katolickie najwcześniej – bo już w XVIII w. – zaczęły rozwijać się na terenie: Mali/ Burkina Faso/ **Senegalu**.

24. W którym roku rozpoczęli pracę misyjną w Senegalu misjonarze Ducha Świętego: 1763/ **1844**/ 1897.
25. Siostry: Tarsycja Pycyk, Waleria Froń i Onezyna Talabska, pracowały w: **Senegalu/ Mali/ Burkina Faso**.
26. Pierwszymi misjonarzami w Burkina Faso (Górnej Wolcie) byli: **ojcowie biali/ duchacze/ werbiści**.
27. Pierwszymi misjonarkami z Polski w Burkina Faso były siostry: **franciszczanki misjonarki Maryi/ boromeuszki/ salezjanki**.
28. S. Lucyna Ignaciuk, franciszczanka misjonarka Maryi, zaangażowała się w Senegalu i Burkina Faso: w **duszpasterstwo akademickie/** prowadzenie szpitala/ zakładanie szkół średnich.
29. Księża Jan Fecko i Michał Potaczało, fideidoniści pracowali w: **Burkina Faso/ Ghanie/ Togo**.
30. Siostry Joanna Książek i Małgorzata Fudalej, ze zgromadzenia sióstr białych, pracowały w: **Mali/ Burkina Faso/ Togo**.
31. Siostry Henryka Pasek, Julita Dziekan i Ewa Bijoś, franciszczanki misjonarki Maryi pracowały w: **Mauretanii/ Burkina Faso/ Togo**.
32. Przed 1871 r., nim na Żłotym Wybrzeżu (Ghana) utrwaliło się tam panowanie Anglii, swoje faktorie handlowe mieli tam m.in.: **Holandrzy/ Szwedzi/ Duńczycy**.
33. Katolicką ewangelizację misyjną na Żłotym Wybrzeżu (Ghana) rozpoczęli w roku 1879: **misjonarze lionscy/ ojcowie biali/ werbiści**.
34. Werbiści, którzy pracowali na misjach w Ghanie ponad dwadzieścia lat to: **Marek Dąbrowski/ Kazimierz Gergont/ Bolesław Gielata**.
35. Misjonarze: Marian Szward, Teodor Piechota i Jacek Pawlik byli: kapucynami/ **werbistami/** misjonarzami Ducha Świętego.
36. W 1991 r. na prośbę Kongregacji ds. Ewangelizacji Narodów trzech polscy Misjonarze rozpoczęli pracę w Sanktuarium Matki Bożej Pokoju w Yamoussoukro. Byli to: **pallotyjni/ werbiści/ kapucyni**.
37. Od XVI w. Egipt został na długi czas zdominowany politycznie przez: Anglię/ Francję/ **Turcję**.
38. W latach 1802-1808 ten franciszkanin był prefektem apostolskim Górnego Egiptu. Po powrocie do kraju został biskupem sandomierskim: **Adam Prosper Burzyński/ Mateusz Kozłowski/ Szymon Wilczyński**.
39. W XVII w. w Tunezji rządzą wówczas bejowie, politycznie uzależnieni od: Francji/ **Turcji/ Włoch**.
40. Pierwszą i zarazem najliczniejszą grupą polskich sióstr w Maroku były: **franciszczanki misjonarki Maryi/ franciszczanki od cierpiących/ salezjanki**.
41. W 1787 r. działalność misyjną w Sierra Leone rozpoczęli: **protestanci/ misjonarze lionscy/ Misjonarze Ducha Świętego**.
42. Do 2009 r. jedynymi misjonarkami polskimi w Gambii były: **siostry szkolne de Notre Dame/ franciszczanki misjonarki Maryi/ salezjanki**.
43. Na Kalahari: **pora deszczowa trwa zaledwie od jednego do czterech miesięcy w roku/** nie ma wcale opadów deszczu/ deszcz spada raz na kilka lat.
44. Najwyższe góry w Afryce Południowej to: **Smocze/ Przylądkowe/ Śnieżne**.
45. Do Ngoni należą: **Zulu Kosa (Xosa)/ Swazi/ Damara**.
46. Cecha charakterystyczna języków ludów Kojsan to: **dominująca monosylabiczność/ tzw. mlaski/ dźwięki naśladowcze**.
47. Ludy Kojsan przybyły na swe obecne siedliska: **wiele stuleci przed pierwszymi grupami Bantu/ ok. XII w./ w XVII w.**
48. Buszmeni trudnią się: **zbieractwem/ łowiectwem/ hodowlą**.

49. Szona (Maszona) są zespołem plemion, który tworzą m.in.: **Karanga/ Korekore/ Njika**.
50. Wielkie Zimbabwe było tworem praprzodków: Hotentotów/ **Szonów/ Zulu-Kosa** (Xosa).